

Református Szemle

Az Erdélyi Református Egyházkerület,
a Királyhágómelléki Református Egyházkerület
és az Evangélikus–Lutheránus Egyház
hivatalos lapja

Száztizenegyedik évfolyam
2018. január–február

1

Református Szemle

Alapítás: 1907

Kéthavonta megjelenő teológiai tudományos folyóirat

Kiadja az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

FŐSZERKESZTŐ

Dr. ADORJÁNI ZOLTÁN

e-mail: adorjani@proteo.hu, tel.: 0744-989-052

FELELŐS SZERKESZTŐ

Dr. Dr. h. c. BUZOGÁNY DEZSŐ

e-mail: buzogany@proteo.hu, tel.: 0744-254-208

MUNKATÁRSÁK

Dr. Balogh Csaba

Dr. Dr. h. c. Geréb Zsolt

Dr. Kolumbán Vilmos József

Drd. Benkő Tímea

Dr. Molnár János

Dr. Pásztori-Kupán István

Dr. Visky S. Béla

SZERKESZTŐBIZOTTSÁG

THEOLOGIA BIBLICA

Dr. Marjovszky Tibor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA PRACTICA

Dr. Fekete Károly (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

Dr. Fekete Csaba (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

THEOLOGIA SYSTEMATICA

Dr. Dr. h. c. Szűcs Ferenc (Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara – HU)

Dr. Dr. h. c. Fazakas Sándor (Debreceni Református Hittudományi Egyetem – HU)

HISTORIA ECCLESIAE

Dr. Dienes Dénes (Sárospataki Református Hittudományi Akadémia – HU)

Dr. Ferenc Postma (Vrije Universiteit Amsterdam – NL)

ISSN 0254-4458

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 400079 Kolozsvár, Király utca (str. I. C. Brătianu) 51. sz.

Telefon: 0264-592-453

Bankszámla: BCR Cluj – RO66RNCB0106026604570001

Megrendelés: e-mail: iratterjesztes@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület Misztótfalusi Kis Miklós
Sajtóközpontjának nyomdájában

Református Szemle

2018. JANUÁR–FEBRUÁR
1. SZÁM
CXI. ÉVFOLYAM

THEOLOGIA BIBLICA

- Adorjáni Zoltán: *Amíg nem jön egy próféta... (1Mak 4,46). Írásmagyarázati módszer*
A makkeausok első könyvében 7

THEOLOGIA SYSTEMATICA

- Kovács Krisztián: *Initiator oder Begünstiger. Die Kirche in der Zivilgesellschaft nach 1989 in Ungarn*
[Kezdeményező vagy kedvezményezett. Az egyház az 1989 utáni Magyarország civil
társadalmában] 25
- Visky S. Béla: *Az „engesztelhetetlen” Vladimir Jankélévitch a Pardonner? tükrében* 36

HISTORIA ECCLESIAE

- Tonhaizer Tibor: *„Napszászárók” valláspolitikája az ősi Rómában* 48
- Kolumbán Vilmos József: *Zilahi Sebes János apológiája. A forrásközlés bevezetőjének*
javított változata 56
- Kolumbán Vilmos József: *Bodola János védekezése. Forrásközlés* 62
- Hermán M. János: *A Györgyfalvi Menekültek Köznevelődési Egyesülete.*
Csekefalvi Tamás Béláné feljegyzései. Forrásközlés 79

VARIA

Bibliopolium

- Székely József: *Manfred Josuttis: A lelkész más* 90
- Koppándi Botond Péter: *Johy P. Mitchell: Képszerű beszéd* 93
- Ida Eldering – Jonckers Nieboer: *Nico ter Linden: Az a hír járja. I. A Tóra* 98
- Szigeti Jenő: *Komesz Mátyás: A Példabeszédek könyve. Tanulmányozó Biblia I.* 100
- Szigeti Jenő: *Komesz Mátyás: A Péld 26–27 elemzése. Tanulmányozó Biblia II.* 101

Novum

- Doktori címet szerzett Vitus-Bulbuk István* 103
- Vitus-Bulbuk István: *Szenvedés–megelégedés–beteljesedés Jób könyve alapján.*
Pasztorálpszichológiai reflexiók. Összefoglalás 103
- Hézszer Gábor: *Vitus-Bulbuk István Szenvedés–megelégedés–beteljesedés Jób könyve alapján.*
Pasztorálpszichológiai reflexiók című doktori tézisének értékelése 121

Reformed Review – Reformierte Rundschau – Revue Réformée

THEOLOGIA BIBLICA

- Zoltán Adorjáni: *Until a Prophet Would Come... (1 Mac 4:46). Hermeneutical Method in the First Book of the Maccabees*
Bis ein Prophet käme... (1Makkabäer 4,46) Methode für Schriftauslegung im 1Makkabäer
Jusqu'à un prophète vienne... (1Macc 4,48). Méthode herméneutique dans Le premier livre des Maccabées 7

THEOLOGIA SYSTEMATICA

- Krisztián Kovács: *Initiator or Beneficiary. The Church in the Hungarian Civil Society After 1989*
Initiator oder Begünstigter. Die Kirche in der Zivilgesellschaft nach 1989 in Ungarn
Initiateur ou bénéficiaire? L'Église dans le contexte de la société civile en Hongrie après 1989.....25
- Béla S. Visky: *The "Unappeasable" Vladimir Jankélévitch in the Light of His Pardonner?*
Der „Unversöhnliche“ im Spiegel des Buches Pardonner von Vladimir Jankélévitch
»L'Inexorable« Vladimir Jankélévitch dans le miroir de son essai Pardonner?.....36

HISTORIA ECCLESIAE

- Tibor Tonhaizer: *Religious Policy of the "Emperors of the Sun" in Ancient Rome*
Religionspolitik der „Sonnenimperatoren“ im alten Rom
La politique religieuse des „empereurs soleil“ dans la Rome antique 47
- Vilmos József Kolumbán: *The Apology of János Sebes Zilahi. A Corrected Version of the Introduction to the Source Edition*
Die Apologie von János Zilahi Sebes. Quellenpublikation. Verbesserte Version der Einleitung
L'apologie de János Zilahi Sebes. La version améliorée de l'introduction de source.....56
- Vilmos József Kolumbán: *The Apology of János Bodola. A Source Edition*
Die Selbstverteidigung von István Bodola. Quellenpublikation
L'apologie de János Bodola. Source 62
- János Hermán M.: *Cultural Association for Refugees from Györgyfalva.*
Records of Csekefalvi Tamás Béláné. A Source Edition
Kulturverein der Flüchtlinge von Györgyfalva. Aufzeichnungen von Frau Csekefalvi.
Quellenpublikation
L'association culturelle des réfugiés de Györgyfalva.
Les mémoires de Tamás Béláné de Csekefalva. Source 79

VARIA

Bibliopolium

- József Székely: *Manfred Josuttis: Der Pfarrer ist anders. Aspekte einer zeitgenössischen Pastoraltheologie*..... 90
- Koppándi Botond Péter: *Johyón P. Mitchell: Preaching in an Audio-Visual Culture* 93
- Eldering Ida – Nieboer Jonckers: *Nico ter Linden: Het verhaal gaat. 1. De Thora*..... 98
- Jenő Szigeti: *Mátyás Komész: A példabeszédek könyve. Tanulmányozó Biblia I.*
[*The Book of Proverbs. Study Bible I. – Sprüche. Studierende Bibel I. – Le livre des Proverbes. Étude de la Bible I.*] 100
- Jenő Szigeti: *Mátyás Komész: A Péld 26–27 elemzése. Tanulmányozó Biblia II.*
[*Analysis of Proverbs 26–27. Study Bible II. – Sprüche 26–27. Analyse. Studierende Bibel II. – Analyse de livre des Proverbes, chapitre 26–27. Étude de la Bible II.*] 101

Novum

István Vitus-Bulbuk Has Received His PhD

Dokortitel für István Vitus-Bulbuk

István Vitus-Bulbuk a obtenu le titre de docteur en théologie.....103

István Vitus-Bulbuk: *Suffering-Satisfaction-Fulfillment according to the Book of Job.*

Pastoral-psychological Reflections. Summary

Leid, Zufriedenheit, Erfüllung im Buche Hiobs. Pastoralpsychologische Reflexionen.

Zusammenfassung

Souffrance, satisfaction, accomplissement dans le contexte de livre de Job.

Réflexions de psychologie pastorale. Résumé.....103

Gábor Hézszer: *Evaluation of the PhD thesis of István Vitus-Bulbuk: Suffering-Satisfaction-Fulfillment according to the Book of Job. Pastoral-psychological Reflections.*

Bewertung der Doktorarbeit von István Vitus-Bulbuk: Leid, Zufriedenheit, Erfüllung im Buche Hiobs.

Pastoralpsychologische Reflexionen

Évaluation de la thèse de doctorat de István Vitus-Bulbuk: Souffrance, satisfaction, accomplissement dans le contexte de livre de Job. Réflexions de psychologie pastorale.....121